

ДЕТСКА ГРАДИНА „ОСМИ МАРТ“ , ГР. ПЪРВОМАЙ

ул. „Спартак“ №11а, тел. 0336/ 6 35 25,

e-mail: odz_osmimart@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Нели Чепишева

Директор на ДГ „Осми март“

**СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕТО НА ДЕТСКА ГРАДИНА
„ОСМИ МАРТ“, ГР. ПЪРВОМАЙ С ФИЛИАЛИ СЦГ В КВ.
ЛЮБЕНОВО И С. КАРАДЖАЛОВО
ЗА ПЕРИОДА 2024-2029г.**

На основание чл. 258 ал.1, връзка чл.259, ал. 1, връзка чл.263 ал.1 т.1 и ал.4 и ал.6 от Закона за предучилищното и училищното образование (посл. изм. ДВ бр.11 от 2023 г.), във връзка с чл. 31, ал. 1 от Наредба № 15 от 22.07.2019 година за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Стратегията за развитие на Детска градина „Осми март“ е приета на заседание на педагогическия съвет с по Протокол № 4 от 04.09.2024 г. и е утвърдена със Заповед № 1 от 16.01.2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Въведение
2. Нормативна база за създаване на Стратегията

II. АНАЛИЗ

1. Анализ на състоянието на детската градина и външната среда

III. КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА ЗА ПЕРИОДА 2024/2029 г.

1. Програмна система
2. Визия
3. Мисия
4. Ценности
5. Глобална цел
6. Стратегически цели
7. Оперативни цели
8. Водещи принципи при изпълнение на Стратегията
9. Дейности за реализиране на концепцията

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване
2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности у децата
3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности
4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование
5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното образование на деца в задължителна предучилищна възраст.
6. Предоставяне на равни възможности за обучение/ възпитание.
7. Приобщаване на деца от уязвими групи.
8. Противоположение на тормоза и насилието.
9. Превенция на риска от ранно отпадане от системата на предучилищното образование.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Въведение

Стратегия 2024-2029 г. на ДГ „Осми март“, гр. Първомай, е система от педагогически идеи, начините за реализирането им и очакваните резултати, определящи актуалните цели и перспективи в развитието на детската градина за посоченият период. Тя се основава на принципите на ЗПУО в съответствие с изискванията на чл. 150, ал. 1 от ЗПУО; държавните образователни стандарти; приоритети на МОН; Европейска рамка за ранно детско развитие и е съобразена със спецификата на образователната институция.

Опира се на миналия положителен опит и начертава ориентиловъчна основа за развитие на детското заведение, като търси ресурс и потенциал за осъществяването им, очертава силни и слаби страни на дейността и установява принципите и възможностите за успешна реализация. Има за цел да осигури конкурентно способността на детската градина в условията на динамично променящата се среда.

Стратегията ще даде възможност да се утвърдят условия за реализиране на система от управленски, административни и педагогически действия, залегнали в нея и съобразени с традициите, социално-икономическите условия и съвременните образователни идеи, да се утвърди авторитета на детската градина като институция, отговаряща на потребностите на обществото и европейските образователни изисквания.

Стратегия за развитие на ДГ „Осми март“ е съвкупност от взаимосвързани мисия, визия, принципи, дейности и цели, определящи нейната структура и съдържание.

2. Нормативна база за създаване на Стратегията:

Стратегията определя актуалните цели за петгодишен период от развитието на детската градина, начините за реализирането и, както и очакваните резултати. Тя се основава на принципите и насоките от:

- ЗПУО;
- Наредба №5 от 03.06.2016 г за предучилищното образование;
- Наредба №13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- Наредба за приобщаващото образование от 27.10.2017 г.;
- Наредба №15 от 27.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
- Национална програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка /2015 – 2020г./
- Националният план за интегриране на деца със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания в системата на народната просвета;
- Стратегия за възпитателната работа в образователните институции 2019-2030;
- Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства;

- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013 -* 2020/;
- Държавните образователни стандарти;
- Национална стратегия за учене през целия живот /2014 – 2020г./
- Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри;
- Конвенцията на ООН за правата на детето, която е ратифицирана и е станала част от вътрешното ни законодателство;
- Приоритети на МОН и на РУО на МОН;
- Световната програма на ЮНЕСКО и ООН "Образование за всички";
- Закона за закрила на детето;
- Общинската стратегия за развитието на образованието в общината и на спецификата на детската градина;
- Разработва се в унисон с идеите на Световната организация по предучилищно образование ОМЕР, Европейски син флаг, Европейски клуб на учителя и др.

II. АНАЛИЗ

1. Анализ на състоянието на детската градина и външната среда

Детска градина „Осми март“, гр. Първомай е със седалище ул. „Спартак“ №11а.

Сградата е общинска собственост, построена е през 1976 година.

Основната сграда е двуетажна и е построена за 6 детски групи. Към основната сграда има постройка. В нея са разположени кухненски блок, перални помещения, администрация, котелно и складове.

Сградата е в добро състояние. Санирана е отвън и е с ПВЦ дограма. Отвътре е ремонтирана цялостно. Отоплението е на газ и осигурява нормални условия за отглеждане на децата, което се явява изключително предимство на детската градина. 90% от занималните разполагат и с климатици.

Дворът на детската градина е с обща квадратура 5 дка и включва обособени детски площадки и тревни площи. Разпределен е на площадки. Има необходимите съоръжения за игра на открито - катерушки, пързалки, пясъчници, пейки.

Всички помещения в сградата са с добра ергономична характеристика, техническа осигуреност и отговарят на необходимите здравно-хигиенни изисквания за отглеждане и възпитание на деца от 10-месечна до 7-годишна възраст.

Детската градина разполага с необходимите за всички групи занималня, спалня, санитарен възел и методическа стая. Занималните са просторни и слънчеви, обзавеждането е функционално, спалните помещения са хигиенични.

Административните помещения са кабинет на директора, кабинет на ЗАС, медицински кабинет, изолационна, методически кабинет и стая за допълнителни занимания по интереси, учителска стая, стая за помощния персонал.

Сградите в двора на ДГ, кв. Любеново и с. Караджалово също са санирани и реновирани. В дворовете са налични необходимите уреди за игра на открито.

За нуждите на възпитателната работа има осигурени CD, цветни телевизори, DVD, мултимедии, интерактивни дъски, лаптопи, компютри и планшети.

Учебната материално-дидактична база е добра и осигурява нормалното протичане на режима и дейността в детската градина.

Деца	
<p>В ДГ „Осми март“ се приемат деца на възраст 1–7 години, по желание на родителите (съгласно ЗПУО и ДОС), като групите се оформят по реда на подадените молби и правилата за прием на общината. Не се допуска подбор по пол, етническа, религиозна и социална принадлежност или по друг диференциращ признак. Зачитат се Конвенцията за правата на детето, Законът за закрила на детето и Конституцията на Република България.</p>	
Предимства	Недостатъци
<ol style="list-style-type: none"> 1. Много добра посещаемост на децата в групите за задължителна предучилищна подготовка. 2. Децата са физически и психически здрави (с изключение на 0,8% деца със специални образователни потребности и хронични заболявания) и подлежат на възпитание и обучение по приетите държавни образователни стандарти. 3. Има приемственост между ясла и детска градина, както и между детската градина и началното училище. 4. Няма очертан демографски срив и липса на деца. 5. Наличие на възможности за допълнителни дейности по интереси. 6. Осигурено е здравно обслужване; 7. Въвеждане на задължително предучилищно образование на децата от 5 годишна възраст; 8. Предстоящо въвеждане на задължително предучилищно образование на децата от 4 годишна възраст. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Допускане на посещаемост над определената норма, което предполага по-голямо напрежение и невъзможност за индивидуална работа; 2. Липса на законови разпоредби за строг режим за недопускане на ОЗБ и връщане на болни деца; 4. Вероятност за изтичането на деца от ПГ 5г. И ПГ 6 г. група вследствие възможността подготвителните групи да се организират и в училище; 5. Нарастване броя на децата с не адаптирано и социално неприемливо поведение, отхвърлящи традиционни педагогически въздействия;

Кадрови ресурси

Персоналът в детската градина е 38,5 души, като броят му е определен съгласно НАРЕДБА № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда. От тях 21,5 са педагогически персонал, а 17 са непедagogически. Общата численост на персонала не надвишава нормативите, съгласно посочената по-горе наредба.

Педагогическият персонал се състои от 1 директор, 10 педагози, работещи в детската градина и 8 във филиалите. Музикалният ръководител е на 0,5 щат в ДГ и допълва норматив в ДГ „Марица“ (съгласно НАРЕДБА № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда). От учебната 2018/2019 г. в детската градина е назначен и психолог – 1 щат.

Предимства	Недостатъци
<ol style="list-style-type: none"> 1. Квалифицирани педагогически специалисти с опит и стаж. 2. Силно мотивиран екип за изграждане и поддържане на авторитета на детската градина в синхрон с политиката на институцията. 3. Планирането на квалификационната дейност се извършва в съответствие с потребностите на детската градина 4. Поддържано постоянно високо ниво на квалификационни дейности за развитие на творческите интереси и новаторско отношение на педагогическите кадри. 5. Придобиване на професионална квалификационна степен от все по-голям брой учители. 6. Изградена функционална система за повишаване на педагогическите компетентности на непедagogическия персонал. 7. Създадени условия за лична изява и професионална удовлетвореност. 8. Работа в екип на различни нива педагогически и обслужващ персонал. 9. Участие в национални програми и проекти.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недостатъчна квалификация на учителите по отношение интегрирането на деца със специални образователни потребности и корекция на т.нар. „трудни“ деца. 2. Недостатъчна мотивация за придобиване и повишаване на ПКС. 3. Недостатъчни умения за работа по европейски проекти. 4. Недостатъчни умения за работа със съвременни образователни софтуерни продукти. 5. Недостатъчно включване на родителите в живота на децата в детската градина по групи.
Възпитателно- образователен процес	

Колективът на детската градина осъществява процеса на педагогическо взаимодействие с децата посредством принципите и подходите, заложи в държавните образователни стандарти. В контекста на основните идеи, представени в посочената Стратегия, педагогическият екип на детската градина реализира дейности в следните направления:

- Изграждане на обща култура и умения за активно отношение и поведение у децата.
- Сътрудничество между деца, учители и родители.

Предимства	Недостатъци
<p>1. Създадени са условия за „равен старт“ на всички деца, интегриране на децата със СОП.</p> <p>2. Наличие на възможности за допълнителни дейности по интереси.</p> <p>3. Популяризиране, изява и презентирание на творчеството на децата – изложби, концерти, базари, собствени дискове и др.</p> <p>4. Приобщаване на децата към националните ценности и традиции.</p> <p>5. Гъвкав дневен режим, осигуряващ равностойност на трите основни дейности: игра–обучение–труд.</p> <p>6. Утвърждаване на личностно ориентиран и позитивен подход на възпитание.</p> <p>7. Осигуряване на безопасността на децата.</p>	<p>1. Големият брой деца в групите затруднява индивидуалната работа и прилагането на съвременни образователни технологии във възпитанието и обучението.</p> <p>2. Осигуряване на достатъчен брой допълнителни педагогически дейности и стимулиране на детската активност.</p> <p>3. Тенденция към увеличаване броя на деца невладеещи български език.</p> <p>4. Липса на обратна връзка и ангажираност на родителите към образователния процес.</p>

Учебно- техническа и материална база

Достатъчен сграден фонд, специално проектиран и построен за детска градина: 6 спални, 6 занимални, 2 методични кабинета, кабинет за директора и ЗАС, дворни площадки, съоръжения, стая за почивка, здравен кабинет, учителска стая. В двора на централната сграда през 2014 г. бе открит и нов филиал от една група. Сградата бе напълно ремонтирана и реновирана изцяло. Бе закупено чисто ново обзавеждане за спалнята и занималнята. Всички спални и занимални са оборудвани с ново обзавеждане.

Предимства	Недостатъци
-------------------	--------------------

<p>1. Помещения за всяка група, ремонтирани и санирани.</p> <p>2. Игрови площадки на двора за всяка група.</p> <p>3. Наличие на технически средства, необходими за педагогическия процес – компютри, телевизори, DVD, интернет, принтери, мултимедии, интерактивни дъски, таблети и др.</p> <p>4. Отоплителна система на газ и климатици.</p> <p>5. Обособен кухненски блок с всички необходими съоръжения за работа – печки, фурни, хладилни съоръжения, картофобелачка, зеленчукорезачка, пасатор, месомелачка.</p> <p>6. Оборудвано перално помещение с 3 перални машини и ютия.</p>	<p>1. Липса на помещения за провеждане на допълнителни дейности – ателиета, школи по интереси.</p> <p>2. Липса на физкултурен салон в централната сграда.</p> <p>5. Липса на съвременни мултимедийни устройства за групите.</p>
---	---

Финансиране

Финансирането на детската градина е смесено – от държавата и от общината. Заплатите на персонала, издръжката на медицинския кабинет и подготвителните за училище групи се осигуряват от фонд „Държавни дейности“. Издръжката на останалите възрастови групи се осигурява от общината. Съществуват други алтернативи, допускани от ЗПУО, за финансиране от проекти, дарения и спонсорство. Детската градина не е на делегиран бюджет. Заплатите на учителите са обвързани с Наредба № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда, Наредба №15 от 27.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, КТД и ВПОРЗ.

Предимства	Недостатъци
<p>1.Целеви средства за медицински кабинет.</p> <p>2.Допълнителни средства за помагала за ППДГ.</p> <p>3.Безплатни допълнителни закуски за ППДГ.</p> <p>4.Привличане на дарения от родители и спонсори.</p> <p>5.Приходи от собствена дейност – отстъпки от театри и извънкласни дейности, благотворителни базари и др.</p>	<p>1. Липса на целеви средства за постоянна квалификация;</p> <p>2. Липса на средства за заместници при отсъствие на титулярите;</p> <p>3. Липса на ангажираност на родителите за участие в благоустройството и обогатяването на материалната база.</p>

<p>6.Функционираща и действаща комисия по отчет и контрол на даренията.</p> <p>7.Наличие на вътрешни правила за труд и работна заплата.</p> <p>8.Наличие на Родителско настоятелство и Обществен съвет.</p>	<p>4. Липса на средства за изграждане на напоителна система за поддържане на озеленяването в двора на детската градина.</p> <p>5. Липса на средства за изграждане на физкултурен салон към детската градина.</p> <p>6. Липса на средства за подновяване и обогатяване на методичните кабинети.</p>
---	--

Външни фактори

Семейна общност и родителите на децата .
Връзки с неправителствени организации .
Общински структури и културни институции .

Предимства	Недостатъци
<p>1. Наличие на допълнителни инициативи за спонсориране на детската градината.</p> <p>2. Включване на родителите в прекия образователно-възпитателен процес – организиране на пролетно почистване, дни на отворени врати, празници и развлечения, изложби и базари и др.</p> <p>3. Установени са традиции в приемствеността с училища.</p> <p>4. Създадени са ползотворни връзки с обществени организации и институции: читалище, театри и др.</p> <p>5. Установено е трайно сътрудничество с научни институции – университети, съюзи и др.</p> <p>6. Създадени са трайни връзки за обмяна на опит с водещи детски градини в системата и др.</p> <p>7. Налице е добра връзка с местните медии за популяризиране дейността на детската градина.</p> <p>8. Налице е добра връзка с местните общински структури.</p>	<p>1. Недостатъчно е включването на родителите в образователни програми на детската градина.</p> <p>2. Неефективни са връзките и контактите с неправителствени организации.</p> <p>3. Недостатъчно е прилагането на разнообразни инициативи за повишаване активността на родителите.</p> <p>4. Връзка с общинска администрация при възникнали належащи нужди.</p>

III. КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА ЗА ПЕРИОДА 2024/2029 Г.

1. Програмна система

Програмната система, с която работи Детска градина „Осми март“, е цялостна концепция за развитието на децата с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на целите на стратегията.

Програмната система ще подпомогне учителя, за да осигури условия за пълноценно развитие на децата така, че:

- децата да са спокойни, щастливи, уверени и успешни
- учителят уверено и с удовлетворение да постига по-добри резултати с ежедневната си работа с деца и родители.
- родителят да подкрепя своето дете в развитието, като подпомага разгръщането на неговия потенциал.
- родителят и учителят имат определени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на децата.

Програмната система, приложена в **Приложение 1**, е разработена на база изисквания по ЗУПО и Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование.

2. Визия на детската градина

Визията е краткосрочна и дългосрочна картина на настоящето и бъдещето в техните реални измерения, която отразява промяната и развитието на детското заведение. Ето защо нашата стратегия е ориентирана към следната визия ДГ „Осми март“ да бъде:

- среда, която гарантира емоционално, умствено, социално, личностно и здравно- физическо развитие на децата от предучилищна възраст;
- среда, която осигурява комфорт и е разнообразна, основана на доверие, уважение и приятелство; условия за личностно развитие, подкрепа и възможност за изява на всяко дете;
- място за родители, които търсят и намират подкрепа и сътрудничество, както и педагогическа информация, касаещи развитието и възпитанието на техните деца;
- средище на хора, които обичат децата и професиите си и поддържат квалификацията си на съвременен, модерно ниво.

Учителите предразполагат децата да открият жизнеността и уменията в себе си. Те стават уверени, изразителни, уважават със знания и завладяващ ентузиазъм.

В детската градина има дисциплина, защото за да превърнеш интересни идеи, новаторски технологии и съвременно обучение в успешна детска градина, която продължава да е конкурентоспособна, се изисква дисциплина.

Притежаваме иновативност - тя различава лидера от последователя. Добри презентационни умения, гъвкави комуникационни практики и отлични психологически подходи бележат всекидневен образователно-възпитателния процес. Децата са защитени от арогантността на действителността и се развиват в спокойна и адекватна за възрастта им атмосфера. По този начин лесно проявяват талантите си.

Мотивирана и вдъхновяваща среда, която поощрява креативността и дава воля на идеите, които имат силата да променят образованието в положителна страна. Толерантни сме и хармонични в многообразието от култури и разбирания. Подкрепяме различното и нестандартно светоусещане и използваме подходи, които са съзидателни.

Успехът в почти всяка сфера зависи до голяма степен от енергията и от постоянството. За да постигнем целите, ние трябва не само да действаме, но и да мечтаем, не само да планираме, но и да вярваме. Това е част от нашата работа и разбиране за успех.

Детска градина „Осми март“, е образователната институция на новото време:

- в което се изграждат активни, успешни и оригинални личности
- с партниращи си учители – вдъхновители и мотиватори
- с родители, които ни се доверяват, подкрепят и се включват в училищния живот

3. Мисия на детската градина:

Мисията на ДГ „Осми март“ е:

- Да възпитава и обучава децата като бъдещи граждани на Европа, съчетавайки традициите и новостите в областта на образованието;
- Да подкрепя и развива индивидуалните възможности на всяко дете;
- Да създава благоприятна, позитивна и многообразна среда за неговото развитие, съобразно специфичните архитектурни особености на сградата;
- Да зачита интересите на всяко дете, обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Да мотивира педагогическия персонал за пълна реализация на уменията и знанията му, както и за прилагане на новаторски подход в образователно-възпитателната работа;
- Да приобщава родителите и обществеността към идеята, че детската градина е необходимо и значимо звено от цялостния образователен процес;
- Да съдейства на педагогическия колектив при подготовката на децата за училище;
- Да подготвим младите хора за учене през целия живот, като предоставим качествено и отговарящо на световните тенденции образование и възпитание.

4. Ценности

В детска градина „Осми март“, главна ценност е детето. Възпитаваме децата в уважение и зачитане на гражданските права, социална солидарност, упражняване на право на избор. Осигуряваме равен достъп и качествено образование за нашите деца:

- ориентирано към интереса и към мотивацията на учащите, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на образователния процес;
- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- хуманизъм и толерантност между участниците в образователно-възпитателния процес;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;

иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосноваване и прогнозиране на резултатите от иновациите;

- прозрачност на управлението и предвидимост

5. Глобална цел

- Повишаване на качеството и ефективността на образователно-възпитателния процес чрез ориентация към личностно-центрирания подход и стимулиране на развитието, творческите заложби, интереси, потребности и потенциала на всяко дете.

- Осигуряване на всяко дете добра степен на функционална грамотност в областта на ИТ.

- Осигуряване на модерно, достъпно, качествено образование и добра социализация на децата;

- Повишаване на ефективността на управление на детската градина.

- Подобряване на материалната база и осигуряване на добра технологична обезпеченост на образователния процес.

6. Стратегически цели

- Повишаване на качеството на образованието и предотвратяване на ранното напускане на децата от детската градина.

- Осигуряване на условия за развитие на способностите, интересите, гражданско обучение и възпитание на подрастващите чрез качествено, съвременно и модерно образование

- Повишаване имиджа на професията „учител“.

- Оптимизиране на възможностите детска градина „Осми март“, да се превърне в център на образователна, културна и социална дейност, който осъществява многостранни инициативи.

7. Оперативни цели

Нашата цел е оптимизиране на възможностите на детското заведение за изграждане на адекватна образователна среда, осигуряваща на децата в предучилищна възраст модерно възпитание и образование в духа на Европейските изисквания и родните традиции. Във връзка с главната ни цел са и следващите подцели:

7.1. Повишаване качеството на преподаването

- Непрекъснат стремеж към развитие на професионално-личностните качества и на професионалните умения на учителите, съобразно изискванията на съвременния живот и повишаване на авторитета на учителя;

- Промяна в стила на преподаване – от монологичен в диалогичен, от репродуктивен /мнемоничен и бюрократичен към проблемно – изследователски;

- Промяна в общуването между учители, между учители и деца и между учители и родители – взаимодействие, взаимопомощ;

- Създаване на училищна култура, изграждаща лидери;
- Въвеждане на професионални учебни общности в предучилищния етап;

7.2. Повишаване качеството на ученето

- Повишаване качеството на образование чрез промяна процеса на обучение, насърчаващ развиване и придобиване на ключовите компетентности и ориентирането му към провокиране на самостоятелното и критичното мислене, самостоятелност към формиране на практически умения и към интелектуално развитие на личността;
  - Възпитаване на децата в самоконтрол и организация на времето.
  - Осигуряване на позитивна образователна среда, на доброжелателна атмосфера;
  - Осигуряване на безопасност на децата.
  - Интегриране на децата със специални образователни потребности.

7.3 Осигуряване на достатъчен брой допълнителни педагогически дейности и стимулиране на детската активност.

- Превръщане на детската градина в център на общността
- Развиване на сетивност към заобикалящата среда;
- Повишаване качеството на работа с партньорите от общността;

8. Водещи принципи при изпълнение на стратегията

Ориентираност към личността

Основна задача - успехът на отделната личност.

Равен достъп

Всяко дете, постъпило в детската градина, има право да получи качествено образование, което отговаря на нуждите и способностите му.

Сътрудничество

Успешната образователна и възпитателна политика се основава на широка взаимовръзка с родителите и партньорство с други образователни и възпитателни институции за подпомагане на дейността на детската градина и подобряване на материалната база.

Екипност

Етичност, колегиалност, екипен принцип в работата на учителите и спазване на етичния кодекс на учителя. Компетентност и професионализъм, като най-сигурен начин за отстояване авторитета на учителската професия;

Отговорност

Всички членове на педагогическата колегия и помощнообслужващия персонал, ангажирани в образователната, възпитателната и обслужващата дейност, осъществявана в у детската градина, носят отговорност за постигане на трайни ефекти с дългосрочно въздействие.

Гъвкавост

Образователната и възпитателната дейност е ориентирана към многообразните личностни потребности и предоставя възможности за свободен избор на обучаваните.

Единство в многообразието

Обучението, подготовката и възпитанието на децата и младите хора се осъществяват в рамките на единна културно-образователна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на училищната образователна политика и общо културно-езиково пространство.

Новаторство

Административното ръководство и педагогическият колектив демонстрират воля и възможности за възприемане на иновационни подходи с цел постигане на по-добри резултати. Съчетаване на утвърдените традиции с отвореност към нови идеи.

Автономност

Детската градина като част от системата на образованието ползва автономия да провежда собствена политика, отговаряща на държавните образователни стандарти.

Ефективност

Динамично управление, реализация и обвързване на ресурсите с конкретни резултати, оценка на миналия опит и бъдещото въздействие.

Релевантност

Целите трябва да стимулират институцията да изпълнява своята мисия.

Реалистичност на подхода

Целите трябва да бъдат реалистични, като се отчитат външните и вътрешните фактори.

Мотивираност

Целите трябва да стимулират дейностите в рамките на съответната област на политиката.

Прозрачност/разбираемост

Целите трябва да бъдат определени просто и ясно.

Законосъобразност

Всички цели, приоритети, мерки и конкретни действия съответстват на Конституцията на Република България и другите нормативни актове.

9. Дейности за реализиране на концепцията

9.1. Управленска дейност

При осъществяване на управленските функции (планиране, организиране, контрол и управление на кадрите) изключителна важност придобиват функциите и ролята на директора като мениджър, инициатор, новатор, предприемач, умеещ да работи с хората, да води преговори, да мотивира, да въздейства и вдъхновява педагогическия екип, децата и родителите.

Основните насоки, в които ще се работи при реализиране на управленските функции, са следните:

1. Преориентиране на организацията на процеса в детска градина по посока на потребностите на новите социално-икономически условия и гражданското общество, с навременно информационно осигуряване на системата (официална и вътрешноорганизационна нормативна документация).

2. Съобразяване с държавните образователни стандарти за предучилищно възпитание и подготовка, които определят обхвата, обема, характера, сложността и структурата на

възпитателно-образователния процес, знанията и уменията, които децата трябва да владеят на изхода на образователната степен.

3. Обогаляване на възпитателно-образователния процес чрез формиране на потребност от информационна, чуждозикова, организационна, технологична култура, със социални умения и подготовка за работа в екип.

9.2. Планиране

Демократизацията на управлението изисква всяка детска градина да осъществява планирането в съответствие със своеобразните за нея условия.

В детската градина през периода ще се работи по следните видове документи:

- Стратегия;
- Годишен план за цялостната дейност на детската градина;
- Учебен план за образователно-възпитателна работа за всяка възрастова група;
- Седмичен график на основните дейности;
- Правилник за дейността на ДГ.

При съставянето на *Годишния план* ще се използва следната технология, изградена от етапи, цели, процедури и информационно осигуряване:

I етап – Диагностичен

Първоначално установяване на целта и задачите за предстоящия планов период.

II етап – Прогностичен

Анализ на диагностични факти и открояване на корективи и перспективи.

III етап – Технологичен

Избор на оптимален вариант на плана.

След анализ на резултатите от дейността на детската градина до момента и след прилагане на посочените по-горе процедури като **основни теми на годишните планове през периода на 2024/2029 могат да бъдат:**

2024/2025	Развитие на социална компетентност и емоционална интелигентност в позитивна образователна среда.
2025/2026	Патриотично възпитание. Формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности.
2026/2027	Здравно възпитание. Развиване на умения за създаване на здравословен стил и условия на живот благоприятстващи здравето.
2027/2028	Екологично образование. Формиране на екологична култура, съзнание и поведение у децата.
2028/2029	Играта – средство за повишаване познавателната активност на децата при педагогическо взаимодействие.

Дейностите, заложи в годишния план, отговарят на следните изисквания за:

- *гъвкаво управление;*
- *съобразяване с необходимата степен на квалификация на изпълнителите;*

- насочване към задоволяване на потребностите на вътрешната (деца, учители и друг персонал) и външната (институции, семейство, училище) среда.

При планиране на възпитателния процес учителите ще се насочват да търсят параметрите на зоната на близкото развитие за всяко дете и на тази основа да стимулират творческия потенциал на личността. Това предполага усъвършенстване на знанията на учителския състав по педагогическа диагностика. Планирането на възпитателната работа ще бъде насочено към реализиране на интегративните функции на темата с акцентите на образователно съдържание, посочени в държавните образователни стандарти и ще да има следния графичен израз:

Месец	Тема	Образователно направление и образователно ядро	Очаквани резултати

Системата от планове е научнообосновано управленско решение. Те са целенасочена творческа дейност на субективния фактор за очертаване на перспективите в дейността на колектива.

9.3. Организиране

С оглед правилното разпределение на функциите при утвърждаването на организационно-управленската структура на детската градина основният принцип, с който ще се съобразява управлението, е принципът за законосъобразност.

По смисъла на този принцип ръководно място ще заема нормативната документация, която регламентира законосъобразността при реализиране на тази управленска функция.

Нормативна документация с институционален характер	Нормативна документация на ДГ със задължителен характер
---	--

<ol style="list-style-type: none"> 1. ЗПУО, ДОС 2. НАРЕДБА № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование 3. НАРЕДБА № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите в системата на ПУО 4. НАРЕДБА №15 от 27.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти 5. НАРЕДБА № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда 6. НАРЕДБА за работното време, почивките и отпуските 7. НАРЕДБА за приобщаващото образование 8. НАРЕДБА № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование 9. Наредба № 6 от 11 август 2016 г. за усвояването на българския книжовен език 10. КТД за системата на Народната просвета 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правилник за дейността на детската градина 2. Правилник за вътрешния трудов ред на детската градина 3. Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в детската градина 4. Календар за дейностите на детската градина 5. Заповедна книга 6. Книга за въстпителен инструктаж по безопасността, хигиената на труда и ППО и реда, който трябва да се спазва в ДГ (съгласно Наредба 3, бр. 44, ДВ/96 г.) 7. Книга за периодичен инструктаж по безопасността, хигиената на труда и ППО и реда, който трябва да се спазва в ДГ (съгласно Наредба 3, бр. 44, ДВ/96 г.) 8. Образец №2 9. Дневник за изходяща и входяща документация и писма 10. Поименно щатно разписание 11. Протоколна книга за работата на Педагогическия съвет и Книга за взетите решения от ПС 12. Длъжностни характеристики на служителите в детската градина 13. Стратегия на детската градина 14. Годишен план на детската градина 15. Летописна книга
---	--

Всеки член от формалната организационна структура на детската градина ще осъществява дейността си на основата на длъжностна характеристика, в която се съдържа съответствието между обхвата на задълженията, правата и отговорностите на лицето, което заема дадена длъжност.

За по-ефективното функциониране на системата ще действат следните работни групи:

Постоянни работни групи:

- за съставяне на Годишен план и изпълнението му;
- за организация на вътрешната квалификация на учителите и обслужващия персонал;
- за разработване на идейни проекти за празници и развлечения на децата в детската градина;
- за естетизация на интериора;

- за поддръжка на реквизити, декори и костюми;
- за хигиена и вътрешен ред;
- за културно-масова и спортна дейност;
- за приложение на ИКТ;
- за водене на летописната книга;
- за диференцирано заплащане;
- за дарения;
- за осъществяване на целенасочено сътрудничество с елементите на социалната среда (семейство, училище и др.);
- екип за обхват;
- екип за подкрепа на личностното развитие.

Временни работни групи

- за своевременно информационно обслужване;
- за разработване на конкретни правилници, правила и други вътрешни нормативни актове.

Ефективността на организирането като управленска функция зависи и от стила на директора, който определя равнището на неговата активност и резултативност и влияе върху:

- взаимоотношенията в колектива, интеграцията на служителите, пряката им ангажираност и отговорност;
- организацията на цялостната дейност в детската градина, т.е. съдържателната страна в дейността на директора.

9.4. Управление на кадрите

Вътрешно присъщи на тази функция са дейностите, свързани с подбора и квалификацията на кадрите.

Бързо променящите се общественно-икономически условия предявяват и по-високи изисквания при подбора на кадрите както при свиване, така и при разширяване на щатния състав, като се съблюдават всички нормативи.

Освен нормативно регламентиран подборът на педагогически кадри трябва да се осъществява по следните критерии:

- професионализъм и педагогическо майсторство;
- инициативност и творчество;
- умение за общуване с децата;
- любов към децата и професията.

Редица обективни причини утвърждават все повече значението на квалификацията, осъществявана в детската градина. В този смисъл квалификацията ще се разгърне в два аспекта:

- фундаментален, с превес на научно-теоретичното знание;
- приложно-практически, ориентиран към организационно-технологичната страна в пряката педагогическа работа с деца и родители.

Основните теми за квалификация ще са насочени към утвърждаване ролята на детското заведение и семейството като социализиращи фактори в процеса на духовното и личностно формиране на децата.

Година	Теми за квалификация
2024/2025	<p>1. <i>С педагогическия екип:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Методи за развиване на емоционална интелигентност у децата в предучилищна възраст • Музиката, децата и емоционалната интелигентност <p>2. <i>С родителите:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Взаимодействие и партньорство между родители и екип от педагози, мед. сестри и пом. възпитатели- гарант за по-бързо и безболезнено адаптиране на децата към новата среда. • Форми на онлайн взаимодействие с родителите <p>3. <i>С помощно-обслужващия персонал:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Овладяване на основни похвати за осъществяване на емоционална подкрепа на детето • Самоконтрол и овладяване на настроения и емоции в процеса на работа с деца,учители, родители
2025/2026	<p>1. <i>С педагогическия екип:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Формиране на обобщени представи за национална принадлежност чрез опознаване на българския фолклор, символи и ритуали. • Изграждане на представа за образа на България и нейните национални герои чрез приобщаване към културното и историческо наследство на българския народ <p>2. <i>С родителите:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ефективни техники за комуникация и работа с родителите • Подходи при изграждане на характера на децата и насърчаване на емоционална зрялост <p>3. <i>С помощно-обслужващия персонал:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Професионална комуникация и общуване • Формиране на умения за работа с деца със специални образователни потребности
2026/2027	<p>1. <i>С педагогическия екип:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Формиране на положителни здравни навици,умения и привички у децата. Осмисляне важността на хигиенните и здравните навици • Овладяване на здравословния начин на живот. Запознаване на децата със застрашаващите здравето и живота им фактори

Година	Теми за квалификация
	<p>2. <i>С родителите:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Защо е важно детето да има режим? – полезни и вредни навици, които създаваме при най-малките • Самообслужване и култура на поведение у децата <p>3. <i>С помощно-обслужващия персонал:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Помощник-възпитателят важен фактор за осигуряване на ефективна и безопасна образователна среда • Организиране дневния режим на деца с увреждания или с хронични заболявания
2027/2028	<p>1. <i>С педагогическия екип:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Формиране на умения и навици у децата за екологосъобразно поведение • Източниците на замърсяване и вредата им върху околната среда <p>2. <i>С родителите:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Личният пример на родителите и ролята им за изграждане на навици за екологично поведение • Как да създадем предпоставки за добро поведение на децата <p>3. <i>С помощно-обслужващия персонал:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Повишаване на професионалната компетентност и развиване на личностните качества • Ефективни дейности за преодоляването на стреса
2028/2029	<p>1. <i>С педагогическия екип:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Играта- креативно средство за активизиране, създаване на емоционалност и креативност у децата. • Развитието на социалните умения и когнитивните познания на децата за околния свят чрез играта. <p>2. <i>С родителите:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Съвместната работа на учители и родители – доверие, разбиране, подкрепа • Театрализираните дейности като интерактивен метод за стимулиране на речевата активност на децата <p>3. <i>С помощно-обслужващия персонал:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Използване на различни техники и методи в общуването с детето и неговите близки • Ролята на пом. възпитателят за развитието на детските игрови компетенции и умения за съхраняване на учебни материали, пособия и играчки

Квалификацията на кадрите ще се насочва към търсене на подходящи форми и методи, осигуряващи научно процеса на педагогическо взаимодействие и процеса на взаимодействие с родителите.

Формите с информационен характер (семинари, лекции, казуси, тренинги, ролеви игри) ще се използват най-вече при подпомагането на родителите във възпитателните им усилия с децата. Квалификационната дейност на учителите ще се осъществява чрез практикуми, решаване на казуси, дискусии и педагогически тренинг.

9.5. Контрол

Контролът като управленска функция е нормативно регламентиран в различните документи.

Контролната дейност трябва да се основава на следните *принципи*:

- плановост;
- компетентност;
- обективност;
- индивидуален подход;
- резултативност;
- гласност.

Контролната дейност изпълнява и основните *функции*:

- констатираща;
- обучаващо-регулативна.

За предстоящия планов период *обект* на контролната дейност ще бъдат:

- ефективността на възпитателно-образователната дейност на учителя при осъществяване на процеса на педагогическо взаимодействие;
- ефективността на работата на помощно-обслужващия персонал;
- правилното водене и съхраняване на документацията в детската градина за възпитателно-образователната, административната и други дейности;
- приложението и изпълнението на нормативните документи, регламентиращи поведението на детската градина като институция от всички служители;
- материално-техническото и информационно осигуряване на възпитателно-образователния процес.

Предмет на контролната дейност ще бъдат:

- педагогическата дейност;
- административно-стопанската дейност.

Организацията на възпитателно-образователния процес и изпълнението на държавните образователни стандарти ще се контролират чрез тематични и текущи проверки.

В плана за контролната дейност ще бъде заложена тематична проверка на тема:

„Надграждане на знания и умения с цел развитие потенциала на всяко дете и възможност за пълноценна социална реализация“. Времетраенето на проверката е пет години. Темата ще се детайлизира във времето по следния начин:

2024/2025	Развиване на социална и емоционална компетентност у децата в ранна детска възраст.
2025/2026	Уроци по родолюбие в детска градина „Осми март“.
2026/2027	Формиране на емоционално-позитивно отношение на децата към здравословен начин на живот.
2027/2028	Изграждане на екологична култура у децата чрез участие в подходящи за възрастта им дейности за практическо опознаване и опазване на природата.
2028/2029	Ролята на играта за развитието на познавателните компетентности и социални умения на децата от ПУВ.

9.6. Педагогически съвет

Фиксирането на целта, задачите, принципите и технологията на провеждане на посочената тематична проверка ще бъде предмет на обсъждане в специално формираната за тази цел временна работна група и резултатите ще се обсъждат на заседанията на Педагогическия съвет. Заключениеята, изводите и препоръките ще се фиксират в документите, отразяващи резултатите от проверката.

Функциите на Педагогическия съвет са регламентирани в чл. 262, 263 и 264 от ЗПУО, бр. 79 от 13.10.2016 г., ДВ. Дейността на директора ще бъде насочена към предоставяне на реална възможност на всеки член на Педагогическия съвет да участва активно в изработването и изпълнението на управленските решения.

9.7. Педагогическа дейност

В процеса на педагогическо взаимодействие ще се открояват трите същностни черти в облика на детската личност:

1. Какво желае детето – това предполага проучване на неговата насоченост, потребности, интереси и нагласи.
2. Какво може детето – помага на педагога да се ориентира в когнитивната сфера (в знанията за света), в операционно-техническите умения, в качествата на личността.
3. Какво е детето – това са личностните измерения и индивидуалната характеристика в мотивационен и поведенчески план.

Основни подходи при реализиране на педагогическото взаимодействие ще бъдат:

- личностният;
- индивидуалният;
- интегралният;
- ситуационният.

Особено важен момент във възпитателно-образователната работа ще бъде подготовката на детето за училище и провеждането на диагностика. В този смисъл, задача на педагозите ще бъде да създават условия за формиране на:

- интелектуална готовност – умствено и речево развитие на детето;
- мотивационна готовност – готовност на детето в края на подготвителната група да заема нова социална позиция – ученик;
- емоционално-волева готовност – детето да регулира чувствата и поведението си;
- социално-нравствена готовност – умението за съвместна дейност с връстника. Проява на нравствено съзнание и поведение;
- физическа готовност – включва здравето, издръжливостта и работоспособността на детския организъм;
- личностна готовност – свързана с положителното отношение и желание на детето към училището, волева регулация на поведението и контрол над собствените действия.

Усъвършенстването на организацията, формите и съдържанието при взаимодействието с родителите е също една от основните насоки на работа.

Основни принципи при общуването на педагогическия екип със семейството ще бъдат:

1. Да не се оказва натиск върху родителите при включването им в определена дейност.
2. Да се търси мнението им по различни въпроси, като по този начин се показва уважение и доверие към тях.
3. Да се приема правото на всеки родител да бъде различен.

Педагогическият екип, съобразявайки се със специфичните условия на детската градина, с особеностите и възможностите на децата и в зависимост от личностните си и професионални качества, умения и предпочитания, ще осъществява във всеки режимен момент такова възпитателно взаимодействие, което в оптимална степен ще допринесе за цялостното развитие на всички деца в ДГ.

9.8. Материално-техническа база и финансово осигуряване

Динамичното реструктуриране на обстановката осигурява и динамичност в социалната комуникация между децата, като поражда чувството за радост от сътрудничество в различни дейности. Интегративните функции на средата позволяват да се осигурят условия за разнообразна дейност на децата, за задоволяване на потребностите и интересите им съобразно предпочетената от тях дейност. В този смисъл, чрез организацията на предметната среда в занималните и коридорите ще се постигнат следните цели:

1. Осигуряване на богат разнообразен материал и условия за стимулиране на дейностите на децата;

2. Регулиране взаимоотношенията между децата по време на участие в избрана от тях дейност;

3. Задълбочаване сътрудничеството със семейството чрез активно участие на родителите в дейностите.

За пълноценното реализиране на тези цели ще бъдат предприети следните действия по посока на функционалност и естетизация на средата:

2024/2025 година:

- монтиране на сенници на детските площадките;
- подмяна на пясъчниците;
- оформяне на спортна площадка;
- обновяване на площадка по БДП в западния вътрешен двор на детската градина;
- озеленяване и естетизация на входовете и терасите на детското заведение.

2025/2026 година:

- озеленяване и естетизиране на фойета, занимални и коридори;
- обогатяване на фонда с дидактични игри и материали;
- функционално обособяване на прилежащите към занималните помещения в образователни зони за дейности по интереси;
- естетизиране на източния вътрешен двор.

2026/2027 година:

- рационално и екологосъобразно озеленяване на двора чрез обособяване на зони за игри и отдих;
- обогатяване базата за игри по акценти, съобразно възрастовите особености на децата и потребностите им;
- обогатяване на базата за игри-драматизации, настолен и куклен театър.

2027/2028 година:

- изграждане на физкултурен салон;
- подновяване оградата на детската градина с цел ограничаване достъпа на външни лица и осигуряване на безопасността и сигурността на децата;
- осигуряване на водонапоителни съоръжения за поддръжка на озеленяването в двора на ДГ

2028/2029 година:

- изграждане на беседки/ външна класна стая в двора на детското заведение;
- изграждане на площадка с фитнес уреди за деца;

- обособяване на сцена за празници и тържества.

В процеса на съхраняване, усъвършенстване и обогатяване на МТБ, дейността ще бъде организирана по следния начин:

- ✓ проучване на неотложните потребности на детската градина;
- ✓ търсене на форми за задоволяване на потребностите – фирми, родители, дарения и други;
- ✓ сформирание на екип за водене на преговори;
- ✓ изработване на план за целесъобразно изразходване на получените средства и материали;
- ✓ организиране на система от дейности на децата като израз на благодарност към родителите и спонсорите.

Финансовото осигуряване на детската градина като общинска се осъществява основно от бюджета на общината, а задължението на директора се свежда до:

- разпореждане с бюджетните и извънбюджетните средства;
- сключване на договори с юридически и финансови лица за осъществяване на определени дейности в детската градина;
- ефективно използване на финансовите ресурси: приоритетно по параграф 1 – заплати, отопление, ток, вода от бюджета на детската градина;
- контрол при изготвяне на ведомости и изчисляване на такси.

Познаването на нормативните документи, въз основа на които ще се регламентират финансово-икономическите дейности в детската градина, е гаранция за функционирането ѝ в условията на пазарна икономика.

9.9. Взаимодействие с елементите на социалната среда

Ефективността на управленския процес предполага непрекъснато взаимодействие със следните елементи на социалната среда:

1. Основни институции, осигуряващи административните и методични потребности на детската градина:

- общинската администрация – директорът изпълнява законовите нареждания на кмета на общината, утвърждаване на Образец № 2 за щатно и поименно разписание, финансиране на детската градина, поддържане и опазване на наличната материално-дидактична база;
- РУО – директорът оказва съдействие на експерти при осъществяване на контролната дейност в детската градина, за квалификации на регионално равнище;
- кметството, районът – директорът оказва съдействие на директор поделение „Образование и култура“, относно привеждане решенията на Общинския съвет, касаещи дейността на детската градина в изпълнение. Осъществява съвместни цялостни проверки на дейността в детското заведение;
- висше учебно заведение;
- ДИУУ;
- градска библиотека;
- педагогическа библиотека.

2. Институции, свързани с осигуряване на духовните и емоционалните потребности на децата:

- театър;
- различни музеи;
- увеселителни центрове.

3. Организации, осигуряващи икономическите потребности на детската градина:

- фирми за техническо поддържане на МТБ;
- предприятия, подпомагащи възпитателния процес с различни по своя характер материали;
- спонсори.

4. Организации, регламентиращи хигиенните условия в детската градина и оказващи компетентни консултации на помощния персонал:

- РЗИ
- БАБХ

5. Елементи на средата, осигуряващи социалните потребности на децата:

- семейство;
- училище;
- други детски градини;
- връзки с обществеността.

Ефективността на взаимодействието с посочените по-горе институции и звена изисква наличието на управленска култура у директора на детската градина, изградена на базата на доброто познаване на нормативните документи, комуникативни умения и социална интелигентност.

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И МЕРКИ ЗА НЕГОВОТО ПОВИШАВАНЕ

1.1. Повишаване на качеството на предоставяното образование, възпитание и социализация

ЦЕЛИ:

- Осигуряване на качествено и ефективно образование, възпитание и социализация.
  - Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на демокрация, гражданска отговорност и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, физическа активност и спорт.
  - По-широко навлизане на нови методи на педагогическо взаимодействие и обучение (интерактивност, иновативност, проектна работа).

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Повишаване познавателната активност на децата при педагогическото взаимодействие

- Създаване на условия за изяви на децата.
- Повишаване качеството на публичните изяви на децата.
- Осъществяване на допълнителна работа с децата. Откриване на заложите на всяко дете и насочване на развитието му в област, в която то ще изяви най-добре своя потенциал.

Развиване и подобряване на индивидуалната и диференцирана работа с децата.

- Прилагане на подходи, основани на демократични принципи и развити образователни модели, свързани с повишаване успеваемостта на децата в обучението;
- Поставяне на детето в активна позиция по отношения на усвояването на нови знания и практическата им приложимост;
- Използване на иновативни педагогични методи и форми за предаване и усвояване на знания;
  - Извършване на ефективна диференцирана работа с деца със СОП;
  - Стриктно спазване на изискванията:
    - за безопасност на труда и правилника за вътрешния ред, закони и наредби, свързани с образованието, опазване на живота и здравето на децата;
    - за превенция на различни форми на дискриминация сред деца, педагогически и непедагогически персонал, медицински лица - за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд;
  - Засилване взаимодействието с родителите и други заинтересовани представители на общността;
  - Използване на създадени мултимедийни материали;
  - Повишаване на социалните умения на децата чрез подпомагане на физическото, социалното и личностното им развитие;
  - Реализиране превенция на насилието и агресията сред децата и утвърждаване на позитивни модели на поведение;
  - Подкрепа на изявата и развитието на даровитите деца;

1.2. Развитие на системата за поддържане и повишаване квалификацията на педагогическите специалисти

ЦЕЛИ:

- Утвърждаване на авторитета и подпомагане на кариерното развитие на учителите, работещи в детската градина.
- Продължаване /Оптимизиране/ структурата на изградената система за квалификация.
- Разработване на вътрешна система за повишаване на качеството на резултатите.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Усъвършенстване на създадената система за квалификация, повишаване личната квалификация от всеки учител. Провеждане на въвеждаща, поддържаща и надграждаща квалификация на педагогическата колегия.

- Използване на разнообразни форми на квалификационна работа - проблемна група, практикум, тренинг, семинар, лектория, дискусия, участие в научна-практическа конференция, информация от библиотека, интернет.
- Създаване на възможност за повишаване на професионално-квалификационната степен за всеки член на педагогическата колегия.
- Създаване на условия за повишаване реалните резултати от възпитанието и обучението - засилване качеството на предварителната подготовка, спазване задълженията, произтичащи от ЗПУО и вътрешните правилници и наредби.
- Обмен на информация и съобщения чрез електронната поща.
- Участие във формите за квалификация, организирани на регионално и национално ниво.
- Разширяване и усъвършенстване на моделите и формите за контрол, чрез разработване на актуализирани оценъчни карти.
- Създаване на механизъм за вътрешен мониторинг и контрол на качеството

1.3. Утвърждаване на детската градина, като образователна институция, прилагаща иновативни подходи:

ЦЕЛИ:

- Използване на иновативни технологии;
- Реализиране на ефективна рекламна кампания за използване на иновативните технологии и отразяване постиженията на детската градина;

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Осигуряване на условия за използване на иновативни технологии;
- Прилагане на иновативни методи и технологични средства за обучение
- Организиране „Ден на отворените врати” в детската градина.
- Изготвяне и издаване на информационни, рекламни и други видове табла, рекламни материали и електронни информационни средства, поддържа се динамичен сайт на детската градина.

1.3. Осигуряване на равен достъп до качествено образование и възпитание

ЦЕЛИ:

- Осигуряване на качествено и ефективно образование, възпитание и социализация
- Надграждане на знания и умения с цел развитие потенциала на всяко дете и възможност за пълноценна социална реализация
- Обучение за работа в мултиетническа среда и деца със СОП

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Съвместно обучение и възпитание на деца с различен етнически произход.
- Диференциране на грижите спрямо различните потребности на децата.
- Работа в мултиетническа среда
- Работа с деца със специални образователни потребности

- Изграждане на действаща система от консултации за детската градина.
- Интегрирано обучение на деца със СОП или хронични заболявания и деца от уязвими групи
- Стимулиране участието на децата в пресъздаването на традиции и обичаи на различните етноси

1.4. Удовлетворяване на образователните потребности на даровити деца

ЦЕЛИ:

- Откриване на талантиливи деца и насърчаване да развият потенциала си.
- Създаване на условия за изява на даровити деца в съответствие с техните желания и възможности.
- Развиване ефективността на връзката учител - родител.
- Чрез творческото развитие на децата да се работи активно в посока утвърждаване на детската градина не само като образователен, но и като духовен и културен център.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Поддържане на мрежа за връзка с Интернет на всички занимални и административни помещения на детската градина.
- Изграждане на подходяща среда за даровити деца чрез активното съдействие на педагогическата колегия.
- Мотивиране и подкрепа на даровитите деца за участие в различни изяви на различни нива - конкурси, пленери, състезания, олимпиади, телевизионни предавания и други.
- Информиране и мотивиране на даровити деца за кандидатстване в програми с финансова подкрепа.

1.5. Взаимодействие с родителската общност и другите заинтересовани представители на местната общност

ЦЕЛИ:

- Осъществяване процеса на подготовка, обучение и възпитание на децата във взаимодействие и сътрудничество с родителите им.
- Развиване на конструктивна комуникация във взаимоотношенията в съответствие със ЗПУО.
- Прилагане на модели на поведение, основани на идеите и принципите на гражданското образование.
- Спазване на единни педагогични изисквания и стандарти за поведение и успеваемост.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

- Повишаване на уменията за работа с родители.
- Създаване на информационна банка с данни и координати за връзка с родителите на децата.
- Предоставяне на възможност и оказване на необходимото съдействие на родителите за:
  - срещи с учителите в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
  - участие в родителските срещи;

- присъствие и при желание от тяхна страна да бъдат изслушани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето им;
- консултиране по въпроси, свързани с възпитанието на децата от специалист;
- запознаване срещу подпис с Правилника за дейността на детската градина и Правилника за вътрешния ред в детската градина;
  - Педагогическата колегия периодично и своевременно да предоставя информация за успеха и развитието на децата в образователно-възпитателния процес;
  - Консултиране на родителите за възможностите и формите за допълнителна работа с детето с оглед максимално развитие на заложите му, както и за възможностите за оказване на педагогическа и психологическа подкрепа от специалист, когато това се налага
  - Участие на родители в отбелязване на празници, изяви, годишнини и посещения на културни институции

1.6. Подобрения във външната и вътрешната среда на детската градина

ЦЕЛИ:

- Създаване на условия за активна образователно-възпитателна дейност.
- Подобряване равнището на административно обслужване.
- Естетизация на околната среда.
- Наличие на модерна материално-техническа база за обучение в съответствие с изискванията на ДОС

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

Подобрения във външната среда:

- Поддръжка на състоянието на външната среда. Реновиране на помещенията за отглеждане и възпитание на децата.
- Поддръжка на зелените площи.
- Оформяне на двора на детската градина. Б. Подобрения във вътрешната среда:

- Планиране на дейности за подобряване на средата, в която се работи – обзавеждане на стаи, кабинети, музикален салон, физкултурен салон, коридори.
- Поддържане постигнатото ниво на технологично развитие. Стремехът е изпреварващо предоставяне на учителите на съвременна техника за осъществяване на интерактивно обучение. В. Поддържане на модерна ИКТ среда:
  - Осигуряване на ефективна ИКТ среда за съхраняване и използване на електронно съдържание.
  - Актуализиране на иновативните технологии в образованието.
  - Активно участие в електронната свързаност на образователните институции.
  - Развитие на безжичната инфраструктура /тип WI-FI свързаност/ на територията на детската градина.

2. ПАТРИОТИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ, ФОРМИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОСЪЗНАНИЕ И ОБЩОЧОВЕШКИ ЦЕННОСТИ НА ДЕЦАТА

Задачата на учителите и родителите е възможно най-рано събуждане в децата на любов към родната земя, от първите стъпки да формират у тях черти на характера, които ще им помогнат да станат граждани на обществото. Патриотизмът е любов към родината, преданост към нея, отговорност и гордост за нея, желанието да се работи за нейното добро, да се защитава и увеличава богатството ѝ, а това започва да се формира още през предучилищна възраст.

Детската градина има сериозни отговорности и по отношение възпитанието на подрастващото поколение, по отношение на формирането на ценности, нагласи, отношения, мотиви, стоящи в основата на съответни поведенчески актове.

Днес патриотичното възпитание се осъществява трудно. Цяло поколение израства без духовни и патриотични ценности. Все повече българският език, използван в общественото пространство, е изпълнен с чуждици. Належащо е фокусът да се насочи към патриотичното възпитание, чрез което да се формират базови компетентности, върху които децата още от най-ранна възраст, прекрачвайки училищния праг, да изградят:

- национална гордост, обич към традициите, към миналото и към постиженията на българския народ;
- уважение към държавните символи;
- модел за поведение, насочен към уважение и толерантност, към личностно израстване и утвърждаване като достойни хора и участници в обществото;
- задълбочено познаване на историята и културата на родното място и стремеж към съхраняването им.

Когато учебното съдържание е поднесено на децата по един необикновен начин, с емоционален заряд и настроение, заученото се възприема по-лесно и задълго се помни. Организирането и провеждането на празници и тържества е много вълнуващо и незабравимо събитие в живота на децата, което им влияе емоционално. С огромно желание и трепет те преживяват участията си в тържества и празници. Появата им пред публика ги поставя пред нова позиция пред обществото. Изразявайки себе си, те се чувстват значими, важни, в центъра на събитията.

ЦЕЛИ НА ПАТРИОТИЧНОТО ВЪЗПИТАНИЕ:

- Възпитаване на любов у децата към тяхното семейство, дом, детска градина, роден град, към България и вяност към родовите корени и традиции чрез: театралното изкуство, чествания, срещи с културни дейци, музейни работници, фолклорни ансамбли, видни общественици, посещения на исторически паметници и местности, изучаване на литературни произведения с патриотична тематика;
- Съхраняване на изконно присъщите в града на местни традиции и традиционните за българина нравствени добродетели.
- Развитие на интереса към българските народно творчество и занаяти;
- Развитие на чувство за гордост от постиженията на българския народ и родната страна;

- Формиране на светоглед, жизнена позиция, гражданско поведение, гражданска съвест и отговорност
- Формирането на толерантност, чувство за уважение към другите народи, към техните традиции.
- Формиране на внимателно отношение към природата и всичко живо.

ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПОСТАВЕНИТЕ ЦЕЛИ, КОНКРЕТИЗИРАХМЕ СЛЕДНИТЕ ЗАДАЧИ:

- Развитие на детските художествено-артистични заложби в различните видове изкуство – танцувални, певчески, артистични.
- Приобщаване към отбелязване на обществено значими дати, събития и български народни празници.
- Изграждане на умения за работа в екип.
- Формиране на умения за самокритичност, организация, самооценка и контрол.
- Използване на нетрадиционни форми на обучение, разчупване на стереотипа и внасяне емоционален заряд и удовлетворение.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Изграждане на уважение, обич и отговорност към семейството, към родния град и родината;
- Гордост с националните постижения, привързаност към родната земя, език, традиции и стремеж към тяхното съхранение и предаване на следващите поколения, споделяне на наученото и придобитите умения под различни форми;
- Формиран устойчив интерес към историческото минало. Познаване историята на родния град и родината, културното и историческото им наследство, личностите, допринесли за възхода им;
- Толерантно отношение към всички членове на българското общество; внасяне на емоционален заряд и удовлетворение на възпитаниците ни, емоционално обвързване с града и неговия дух.

3. ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И УЧАСТИЕ В СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Физическата активност, здравето и качеството на живот са тясно свързани.

Децата участват в различни видове физическа активност, като играят игри и участват в различни спортове. При все това техните ежедневни навици се промениха поради новите модели на отдых (телевизия, интернет, видеоигри) и тази промяна съвпадна с нарастването на дяла на случаите на наднормено тегло и затлъстяване у деца. В резултат от това има сериозни опасения, че през последните години физическата активност сред децата е била заменена от дейности, които в по-голяма степен са свързани със заседяване.

Децата следва да участват в умерено до силно интензивна физическа дейност в продължение на 60 минути или повече всеки ден, във форми, които са подходящи за развитието и включват разнообразни дейности на части от поне 10 минути. В ранните възрастови групи следва да се набляга на развитието на двигателните умения. Следва да

се обръща внимание на специфични видове дейност в зависимост от възрастовата група: аеробика, баланс, гъвкавост, двигателно развитие.

Това може да е особено вярно при малките деца, за които самостоятелните, неорганизираните „игри“ са изключително важен компонент от физическата активност, която стимулира положително добро физическо и психическо състояние.

Физическото възпитание в детската градина ефективно увеличава нивото на физическа активност и подобрява физическата форма. При все това за постигане на сериозни промени в здравословното състояние е необходим един час физическа дейност дневно, организиран като игра в двора на детската градина или в педагогическите ситуации по физическо възпитание. Дейности, които включват физическо възпитание само два или три пъти седмично, водят само до незначителни подобрения в здравословното състояние. Повишен обем на физическа активност може да се постигне чрез увеличено учебно или извънучебно време в детската градина и не следва да е в ущърб на други образователни направления от програмната система.

Учителите в детската градина са едни от основните фактори за физическа активност на децата. Поради това следва да се положат всички усилия, така че детската градина да осигурява ежедневно физически дейности във всички възрастови групи.

Дворното пространство в детската градина следва да бъде приспособено към всички деца, като се обмисли по-специално подходящо оборудване за момичета, за да се насърчи тяхното участие в спорт и дейности за отдих.

1. ЦЕЛИ

- Закаляване и укрепване на здравето на децата, формиране на основите на здравословен начин на живот;
- Създаване оптимални условия за всяко дете в процеса на овладяване на двигателния опит и участие в заниманията с физически упражнения и игри;
- Създаване на траен интерес към физическата култура, спорта и спортно-подготвителните игри и упражнения на децата от предучилищна възраст;
- Формиране на качества за екипност и борбен дух, изграждане на мотивация и увереност в собствените възможности на детето;
- Развиване на ценни личностни, социално значими качества: смелост, инициативност, находчивост, самообладание, самостоятелност, самоувереност, адаптивност, самооценка;
- Рационално използване на наличната база и своевременното ѝ обогатяване и подобряване с физически уреди и пособия.

2. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Организиране на правилен и гъвкав дневен режим, като едно от най-важните условия за отглеждане на здрави, щастливи и весели деца;
- Организиране и участие на децата в различни спортни дейности - спортен празник, състезания, турнири;
- 100 процентно участие на децата в спортни изяви и мероприятия.
- Участия в игри, свързани с различни видове спорт – футбол, баскетбол, федербал;
- Приобщаване на родителите към дейността на детската градина, насочена към създаването на траен интерес към физическото възпитание и спорта;

- Екскурзии, излети, разходки сред природата, ски-училища с цел – укрепване здравето и живота на децата.

4. ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

СЪЩНОСТ

- Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

НАСОКИ

Формиране на умения у децата:

- Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- Да изразяват гражданската си позиция;
- Да вземат решения за своето развитие;
- Да носят отговорност за решенията си.

РЕАЛИЗИРАНЕ

- чрез учебното съдържание;
- чрез допълнителни занимания;
- чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учителите.

АКЦЕНТИ

- здравно образование;
- превенция на зависимостите;
- екологично образование и възпитание;

- патриотично възпитание;
- превенция на насилието;
- справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- защита при бедствия и аварии;
- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; ❖ безопасност на движението по пътищата.

ЦЕЛ

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

ЗАДАЧИ

- Изграждане на култура на поведение в детската общност и готовност за участие в общоучилищния живот.
- Изграждане на здрава и екологична култура.
- Изграждане на национално самочувствие и отговорност у децата, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
- Противодействие на агресивността и насилието.
- Да се научат децата да живеят с другите и да уважават разнообразието. Да се научат да бъдат себе си.
- Да се научат да действат и да умеят да създават.

5. МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА С ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА ДЕЦА В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Дейностите по Механизма за обхващане и включване в системата на предучилищното образование на деца в задължителна предучилищна възраст е належащо да бъдат насочени към осигуряване непрекъснатост на дейността на екипите за обхват, като взаимодействието между институциите е съобразно ситуацията и усилията се съсредоточат преди всичко на ниво образователна институция за своевременно установяване на статуса на всяко дете, както и прилагане на целенасочени мерки за недопускане на изолирането му от образователния процес.

Във фокуса на работата на екипа за обхват във всяка образователна институция следва да бъдат необхванатите деца в риск от отпадане, особено 5-, 6- и 7- годишните, както и върнатите в образователната система, за да не се допусне повторното им отпадане поради прекъсване процеса на образователната им интеграция. Необходимо е набелязване и прилагане на целенасочени компенсаторни мерки за подкрепа за личностно развитие на децата застрашени от отпадане, включително с осигуряване на алтернативни начини за доставяне на учебни материали и получаване на обратна

връзка; активно включване в обучението на децата от разстояние в електронна среда от семейства с нисък социален статус.

За преодоляване на натрупаните пропуски в усвояването на учебното съдържание по учебните предмети от програмната система следва да се организира допълнително обучение за децата в риск от отпадане, както и прилагане на другите форми на обща и допълнителна подкрепа.

ЦЕЛИ

- Установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване отсъствието на децата;
- Взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на детето в детската градина.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Извършване на посещения по домовете на децата в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от детската градина без уважителни причини;
- Предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на децата в риск от отпадане в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

6. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ И/ИЛИ ВЪЗПИТАНИЕ

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Условията за възпитание и образование в ДГ „Осми март“ са отлични, жизнената среда на децата отговаря на изискванията за безопасност, естетика и комфорт. Обзавеждането и интериорът на групите са съобразени с възрастовите и индивидуални потребности на децата. В групите са създадени оптимални условия за доминираща образователна дейност, набавени са познавателни книжки, помагала и пособия за подлежащите на задължително предучилищно образование деца.

Приетите деца са основно от град Първомай, но има деца и от съседни села от Общината. В детската градина има деца със специални образователни потребности, на ресурсно подпомагане и се налага осигуряване на равен достъп до образование и подкрепа, чрез подходяща среда и специалисти.

Семейният и социален статус на родителите на записаните деца в детската градина е добър, те са отговорни към образованието на децата си. Ценят и уважават различията в етническия произход, толерантни са, уважават културните и религиозни ценности на различните етноси, участват активно в мероприятията от културния календар на детската градина. Децата са социализирани, обичат се и остават приятели и след завършване на детската градина.

Разработена е Програма за предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание и социализация на децата в ДГ "Осми март" гр. Първомай в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на предучилищното образование.

В тази програма определяме предоставянето на равни възможности, като крачка по пътя за постигане на крайната цел - създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа

принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или със заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос, защото именно в такова общество различията се уважават и се ценят, а с дискриминацията и предразсъдъците в ежедневиия живот и в дейността на институциите се води активна борба.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Гарантиране на достъп не само до образование, но и до осигуряване на смислово участие, постижения и успех, **осигуряване на приобщаващото образование за всички деца** в детската градина, независимо от техните силни или слаби страни в която и да било област, като те стават част от общността:
  - подкрепа на самостоятелната активност на детето, с което да се подпомогне овладяването на важни житейски и социални умения;
  - активно участие в образователния процес;
  - вариативност при организацията на образованието и възпитанието; ✓ партньорски отношения с родителите.
- Готовност и нагласа за промяна на детската градина, като система, за да отговори на нуждите на всяко дете за приобщаването - предлагане равни възможности за участие и научаване, като се зачита личният избор при усвояване на образователната програма и осигуряването на педагогическата подкрепа.

ДЕЙНОСТИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ЦЕЛИТЕ

- Формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот чрез включване на детето в различни дейности.
- Подбор на образователното съдържание въз основа на личностно значимия опит на децата и създаване на условия за емоционално преживяване в детската градина.
- Създаване на условия и възможности за избор и включване в значими дейности, адресирани към индивидуалните потребности на децата (кътове, ателиета, дейности).

7. ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА

„Приобщаване“ означава много повече и от „включване“. Приобщаващото образование предполага децата да са част от общността, да получават адекватна подкрепа да учат, да участват, да развиват пълния си потенциал, да се сближават с другите, да се чувстват приети и ценени и да преживяват успех в обучението и в живота. В тази стратегия определяме приобщаващото образование, като крачка по пътя за постигане на крайната цел - създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или със заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос, защото именно в такова общество различията се уважават и се ценят, а с дискриминацията и предразсъдъците в ежедневиия живот и в дейността на институциите се води активна борба.

ЦЕЛИ:

- Гарантиране на правото на всяко дете на достъп до детска градина и на правото му на качествено образование;
- Гарантиране на достъпа на всяко дете до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа; 1.3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето да развие максимално своя потенциал;
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина;
- Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, детето, семейството и общността;
- Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата в дейността на детската градина;
- Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата за живот в приобщаващо общество;

Приобщаващото образование акцентира на идеята личността на детето да е в центъра на цялата система, да се формират общочовешки ценности, да се постигне ясна структурираност, системност и технологичност на всички етапи от образованието. В приобщаващата детска градина се работи с убеждението, че разликите между хората са нещо нормално и че процесът на обучение следва да се приспособява към образователните потребности на всички деца. Педагогическите взаимодействия с децата трябва да се осъществяват в атмосфера на позитивно приемане на различието и създаване на условия за развиване на потенциала на всяко дете и насочване към практики, които могат да осмислят живота му при спазване на принципите за равенство, справедливост и индивидуален подход.

7.1. НЕОБХОДИМИ УСЛОВИЯ И СУБЕКТИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Културно-образователна среда за приобщаване

Оптималната приобщаваща образователна среда е архитектурно достъпна и наситена със специализирано оборудване и технически средства. Средата е източник за психично развитие за децата. Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие. Ето

защо приобщаването изисква създаване на културно-образователно пространство като среда, способстваща за личностно развитие на детето и изпълнена с личностно значимо съдържание, пораждащо у учащите се личностен смисъл при ученето, творчество и позитивни житейски перспективи. За правилното функциониране на детето в образователната среда не е достатъчна само интелектуална ориентация, необходимо е и съответно емоционално отношение към заобикалящите го явления, за да може да се ръководи от него при вземането на решения за действие. Приобщаващата среда създава условия за учене заедно с другите, където учителите и децата са една общност, където детето е център на системата и постоянно се насърчава активното му участие в ученето. Такава среда е приятелска, тя прави детската градина привлекателна и дава възможност не само децата да се обучават ефективно, но и учителите се развиват професионално. Тя създава възможности всички да бъдат заедно, да изграждат отношения, да създават приятелства, независимо от различията между тях.

Педагогическите специалисти

Образователната подкрепа е неразделна част от приобщаващия процес и първостепенно задължение на педагогическите специалисти, защото тя е насочена към преодоляване на негативното влияние на фактори в средата, които могат да възпрепятстват активното участие на децата и тяхното учене, научаване и развитие. Педагогическите специалисти трябва да намерят най-ефективните начини за позитивно общуване и подкрепа, така че децата с различни способности и начини за взаимодействие и учене да могат да се включват пълноценно в образователния процес, да разбират и да участват. Те следва да умеят да променят задачите и да проявяват гъвкавост, когато определени изисквания са трудни за някои деца. Съвместното обучение на деца с различни способности и диференциацията на задачите са ключови инструменти за постигане качество на образованието на всички деца, което изисква педагогическите специалисти да използват и развиват комбинации от творчески стратегии за обучение и сътрудничество, защото със своето професионално поведение задават модели на отношение, които неизбежно се възпроизвеждат от децата и непдагогическия персонал. Основни действащи лица на приобщаването в образованието са компетентните учители. Те са педагогически подготвени и професионално ангажирани да изпълняват политиката на държавата за превенция на изключването. Включването на всички деца в образованието следва да бъде водещо начало в работата на всеки учител, чиято първостепенна задача е да разпознава обучителните и поведенческите трудности на децата, да взаимодейства с тях на различни нива, така че те да разбират познавателното съдържание и да участват в педагогическите взаимодействия. За тази цел учителите изследват потенциала на всяко дете, насочват го в положителна посока, създават условия, които улесняват обучението и допринасят за постигане на успех от обучаваните. Насочеността към развитие в приобщаващото образование изисква педагозите да владеят и използват методи за активно учене и позитивно взаимодействие с децата, да създават и поддържат благоприятна среда за образование чрез максимално използване на силните страни на детето и ресурсите на всички участници и фактори в културно образователното пространство. Това предполага педагозите да се запознаят с добри практики и работещи модели и технологии и да конструират свой собствен опит, като изпълняват отговорно

функциите си в разпознаването и посрещането на индивидуалните образователни потребности на децата; да планират и работят в екип с другите професионалисти, да взаимодействат активно с местната общност. Това от своя страна налага своевременна и постоянна квалификация на учителите, повишаване на техния статут и стандарт на живот, активно съдействие и подкрепа за професионалното им развитие.

Технологии за осъществяване на приобщаващото образование.

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие, основаващи се на хуманно-личностния, схоластичния, комуникативно-експресивния и креативния подход. Тези технологии на педагогическо взаимодействие следва да отразяват най-дълбоката същност и ключовата дума на съвременното образование – развитието, предоставящо възможности за овладяване от всички деца на подходящи за възрастта ключови компетентности като критерий за качеството и ефективността на образованието. Технологиите на педагогическо взаимодействие, адекватни за приобщаващото предучилищно образование, следва едновременно да отразяват многообразието на социалния и природния свят и да позволяват нужната гъвкавост на използването им, което да се отразява върху формите, методите и средствата на обучение и да дадат възможност за участие на всички деца. В тези технологии активно да се използват разнообразни дейности и форми на активност за децата, като ролеви игри, говорене, слушане, движение, пеене, рисуване, драматични игри и инсценировки, конструиране, разглеждане на книги и картини, аудио- или видеоматериали и компютри, разходки и др. Центрираното върху детето педагогическо взаимодействие изисква още да се разшири използването на практическите действия на децата, основани на личния им опит, да се акцентира върху съвместната им дейност, като тя постепенно се развива и обогатява. Посочените дейности следва да вълечат емоционално децата и да превръщат процесите на общуване и на учене във вълнуващо и забавно преживяване. Технологиите на педагогическо взаимодействие се разгръщат в интерактивна образователна среда, която да активизира всяко дете да се развива самостоятелно и във взаимодействие с другите. Те са мощен инструмент за утвърждаване на правата на човека и насърчаване на толерантност към различието, чрез тях могат да се преодоляват културни, етнически, религиозни и други различия. Включването в обща образователна среда на деца с ментални, физически и сензорни затруднения изисква и специфични помощни средства, които им помагат да извършват ежедневни дейности и да решават учебни задачи. Помощните средства и технологии могат да бъдат от решаващо значение за приобщаването и на деца, невладеещи или слабо владеещи официалния език.

Сътрудничество със семейството

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето. Родителите са били и продължават да бъдат важна движеща сила за приобщаващото образование. Тяхното мнение следва да се зачита и уважава, тъй като те най-добре познават децата си и най-много искат децата им да бъдат приети от педагогическите специалисти и от връстниците си, да имат приятели и да водят нормален живот. Те имат право да бъдат информирани, да

участват активно, да присъстват, винаги да знаят какво се случва с техните деца в детската градина и когато е необходимо, заедно с учителя да оказват подкрепа на нуждаещите се деца. В този план логично се налага изискването между родителите и педагогическите специалисти да има позитивни отношения, защото ефективно партньорство се случва, когато има сътрудничество, комуникация и най-вече доверие между родители и професионалисти. Най-добрите резултати в приобщаващото образование се постигат, когато семейството и образователната институция работят заедно. От особена важност е между детската градина и семействата да се приеме и утвърждава принципът на партньорство, да се подобри сътрудничеството между тях и да се разшири обхватът на участниците и дейностите, насочени към популяризиране на идеите на приобщаващото образование като адекватен отговор на правата на децата, ликвидиране на дискриминацията и изключването.

8. ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

8.1. ИЗМЕРЕНИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

В България в официална употреба е дефиницията на понятието „насилие“, дадена в параграф 1, т. 1-5 от допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето: „Насилие“ над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

„Физическо насилие“ е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето.

„Психическо насилие“ са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

„Сексуално насилие“ е използването на дете за сексуално задоволяване. Сексуално насилие и злоупотреба над дете според определението на Световна здравна организация е „участието на дете в сексуални действия, които той или тя не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подготвено от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие, или които са в нарушение на законите или социалните табу на обществото“.

„Пренебрегване“ е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от

следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Тормозът, независимо от това как се упражнява, е много сериозно, оставящо траматични следи действие, защото тормозеният не може да се защити със собствени усилия. Тормозът не спира от само себе си, без външна намеса.

Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат описани като:

- Физически тормоз, например, блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение.
- Психически тормоз, например, подмятане, подиграване, закачане, обиди, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на личните вещи, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене; словесни изрази, които имат за цел да унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Когато е в група – под формата на изолиране, игнориране, изключване от групови дейности, избягване, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз.
- Сексуален тормоз – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смущаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унижителна или обидна обстановка. Включва коментари за външността на някой, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие.

Разлики между тормоз и закачки или игра между децата

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои – от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. Ако се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз, е необходимо да се предприемат съответните стъпки, описани в механизма. Физическото насилие и тормоз са формите, които възрастните най-често забелязват и затова често мерките за справяне обикновено са насочени именно към тях. Психическото насилие и тормоз по-трудно могат да бъдат установени, тъй като не са така видими, а и децата, от своя страна, нямат нагласата да споделят с възрастните за своите преживявания. Проблемът се задълбочава, когато психическото насилие и тормоз, като обидните думи и прякори, социалното изолиране и други се подценяват от възрастните и се считат за нормална част от процеса на социализация и израстване на децата. Ето защо е важно да се обърне внимание още при първите признаци за съществуването на насилие и тормоз.

Разпознаването на насилие и тормоз включва следните физически и поведенчески признаци:

- различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести

червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;

- неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едносрични отговори;

- безпокойство и крайности в поведението – от агресивност до пасивност;

- лоша представа за себе си – децата смятат, че са заслужили насилието;

- прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;

- влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост;

- детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;

- агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;

- внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на детето;

- загуба на доверие, неучастие в общите занимания в детската градина, ниска самооценка;

- занемаряване (постоянно обличане на едни и същи дрехи или отказ да сресва косата си);

- психосоматични симптоми като болки в стомаха, главоболие, гадене и др., оплаква се, че сънува кошмари и сънят му е нарушен.

-

8.2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО СА:

- Да се създаде позитивна култура и климат в детската градина;

- Да се повиши осведомеността на всички участници в процеса на предучилищното образование, че насилието е неприемливо поведение;

- Да се разработи система за превенция, която създава условия за превантивна работа с групата и включва децата в образователни дейности, които да ги запознаят с различните форми на насилие и тормоз, да възпитават уважение и толерантност към различията, да развиват чувствителност към границите на другия, етика на взаимоотношенията, кое поведение е приемливо и кое – не, как да се реагира на неприемливо поведение, др.;

- Да се създаде система за интервенция като се разработят или разяснят съществуващи правила и процедури във връзка с всяка една проява на насилие и тормоз, вкл. по отношение на идентифициране и сигнализиране;

- Да се създаде система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въввлечените в ситуацията на насилие и тормоз;

- Да се развие устойчива система за изграждане на капацитет у всички участници в образователния процес под формата на обучителни дейности, механизми за сътрудничество с други, външни за детската градина, служби, организации или институции, изграждане на ефективна система за дежурства и др.;
- Да се създават механизми за проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция.

Политиката за сигурна образователна среда следва да се базира и на следните **специфични принципи**:

- Позитивна култура и климат, които:
  - Приемат различието и разнообразието и се базират на принципите на приобщаващото образование
  - Дават възможност за развитие на сигурна среда, в която децата открито споделят и обсъждат теми, свързани с насилието
- Въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция (вкл. мерки по информиране), които:
  - Развиват емпатия и уважение сред децата
  - Ясно адресират агресивно поведение
  - Изграждат нулева толерантност към всички форми на насилие;
- Системност и регулярност при вписване, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз;
- Координация и последователни усилия от страна на институцията за изграждане на мрежа от взаимовръзки и взаимодействия за изграждане на по-сигурна среда;
- Партньорство с родителите;
- Непрекъснатата оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

Превенцията на насилие и тормоз включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейности на равнище група, например създаване на правила на отношения в групата, морално възстановяване на щета, тематични дискусии. Дискусиите са възможност в групата да се поставят за обсъждане въпроси, които вълнуват или смущават децата, като по този начин се създава пространство за мислене и отработване на агресията чрез говорене, разиграване на ситуации, тяхното обсъждане и съответно осмисляне и развиване на нови умения и модели за ненасилствени отношения и поведение.

8.3. ИЗГОТВЯНЕ НА ПЛАН ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА

Планът за изпълнение се изготвя и реализира от координационния съвет и се утвърждава от директора с продължителност от една учебна година, като се актуализира в началото на всяка учебна година. Планът включва описание на всички дейности по превенция и интервенция на ниво институция и ниво група. В плана са

очертани срокове и отговорности по изпълнение на дейностите по превенция и интервенция.

Дейности по превенция на равнище институция

- Създаване/актуализиране на етичен кодекс на училищната общност, съгласно ЗПУО. Етичният кодекс на училищната общност включва всички участници в предучилищното образование.
- Създаване на единни училищни правила, които да станат част от Правилника за дейността на институцията. Този процес е на две стъпки:
  - 1) Изработване на правила на поведение и ценности от всяка група;
  - 2) Обобщаване на правилата на ниво институция и вписване в Правилника за дейността на институцията.
    - Внасяне на промени в Правилника за дейността на институцията при необходимост.
    - Запознаване на цялата училищна общност с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза.
    - Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз.
    - Повишаване квалификацията на педагогическия персонал за работа с програмите, включително реализиране на специализирани обучения за определени категории от работещите в институциите на предучилищното образование за превенция и справяне с насилието и тормоза.

9. ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСК ОТ РАННО ОТПАДАНЕ ОТ СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО

Непосещаването на детска градина води до възникването на обучителни затруднения в децата в детската градина, а след това и в училище, особено за децата от уязвимите групи, които могат да станат причина за преждевременното напускане на училище още в началните класове. Анализът на данните на отсъствията показва спад на неизвинените отсъствия през предходната година.

ЦЕЛИ

- Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на децата
- Подобряване резултатите от обучението, осигуряване на подходяща образователна подкрепа за развитието на всяко дете.
- Постигането на определените цели и очакваните резултати ще бъде наблюдавано и измерено чрез количествените индикатори към всяка конкретна мярка.

Недостатъчно високият обхват на децата в детска градина в етапа на ранното детско развитие повишава риска от затруднения при адаптирането им в училище. Формираните различия в условията на ранната социализация рефлектират върху процесите на вторичната (институционална) социализация на децата в процеса на обучението.

ДЕТСКА ГРАДИНА „ОСМИ МАРТ“ – ГР. ПЪРВОМАЙ

ул. „Спартак“ №11а, тел. 0336/ 6 35 25, e-mail: odz_osmimart@abv.bg

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДГ „ОСМИ МАРТ“ – ГР. ПЪРВОМАЙ

Програмната система на ДГ “Осми март” е цялостна концепция за развитие на детето и е разработена на основата на Програмна система „Чуден свят” на издателство „Просвета”.

Доминира идеята за цялостно развитие на личността на детето чрез адаптиране, индивидуализиране и интегриране на неговата активност в средата в която живее и се развива и придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

Вниманието се насочва към жизнено значими за детето ситуации за формиране на личност, която бързо да се приспособява към нова среда. Направен е подбор на образователното съдържание е според възрастовите особености на децата, състава и възможностите на групите и новите ДОС за предучилищно образование за направленията: Български език и литература, Математика, Околен свят, Изобразително изкуство, Музика, Конструирание и технологии и Физическа култура.

При организацията на всекидневния живот на децата педагогическото взаимодействие е насочено към осигуряване на условия за ефективно упражняване на техните права и равен достъп до качествена предучилищна подготовка. Стимулира се развитието на детската инициативност, самостоятелност и индивидуалност, съчетана с разбирането, уважението и толерантността към другите, с оглед перспективите на интеркултурния диалог и нуждата „да се научим да живеем заедно.”

Поощрява се осъзнаването на ценността на съвместната дейност, на груповия опит, на сътрудничеството между децата и възрастните от различни културни и социални общности, паралелно с процесите на самоутвърждаване и реализация чрез овладяване на социално одобрени модели на поведение и общуване. Особено внимание се обръща на началното формиране и развитие на ключови компетентности, осигуряващи личностното развитие на подрастващите през целия живот. Разбирани като динамично и постепенно обогатяващо се единство на представи и нагласи, на знания и умения, на желания, отношения и способности - включително и на самоусъвършенстване, тези компетентности трябва да осигурят удовлетворението и успеха на децата.

I. ПОДХОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ.

Основните подходи на програмната система са:

- Игрови.

Цялостната дейност на ДГ „Осми март” е основана на запазване статута на играта като собствена детска дейност, основа за детското развитие. Използване възможно най-голям брой разновидности на играта. Отчитане на изключителната и роля за детското развитие по отношение ориентирането на детето в света на културните предмети и

действията с тях; социалните взаимоотношения между хората; правилата и нормите, които управляват тези взаимоотношения, както и въздействията им върху формиране на личностни новообразувания.

- Дейностен подход – „учене чрез правене”.
- Визуалност – изисква ярки зрителни усещания, възприятия, представи и изграждане върху тях на трайни понятия, съждения, умозаклучения.
  - Функционалност – учебният процес е двустранен, субект-субектно взаимодействие.
  - Комуникативност /Диалогичност/ между учител-дете и дете-дете.
  - Екипност /сътрудничество, групиране/ работа по групи.
  - Интерактивност – чрез активни методи на обучение.
  - Мултикултурализъм – запознаване с културните различия и постижения на „различните” в групата.
  - Конструктивизъм или системно-структурен подход във всички страни на процеса на обучение.

II. ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ.

• **Основна форма на педагогическо взаимодействие** е педагогическата ситуация. Тя се организира в учебно време от 15 септември до 31 май и осигурява постигане на компетентностите, определени с ДОС за предучилищно образование. Съобразно изискванията на Наредба № 5 от 03.06.2016 г. по групи седмичното разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие е както следва:

За първа група - 11
За втора група - 13
За трета група - 15
За четвърта група - 17

• **Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие** - разширяват и усъвършенстват отделни компетентности - знания, умения и отношения, които допринасят за личностното развитие, за разнообразяване живота на детето и за успешното преминаване към училищно образование. Съобразно изискванията на Наредба № 5 от 03.06.2016 г. и Програмна система „Чуден свят” по групи седмичното разпределение на допълнителните форми на педагогическо взаимодействие е както следва:

За първа група - 19
За втора група - 17
За ПГ-5год. - 15
За ПГ-6год. – 13

Редуването на основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие в целодневната организация се осъществява в примерната.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН
/дневен режим/

ВРЕМЕ	ФИКСИРАНИ	НЕФИКСИРАНИ	
		Основна форма на педагогическо взаимодействие	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
7,30 ч.-8,30 ч.	Прием на децата	Педагогически ситуации	Дейности по избор, игри дейности, организирани от детския учител, утринно раздвижване
8,30-8,50 ч.	Закуска		
8,50–10,00 ч.	Подкрепителна закуска		
10,00 ч.	Подкрепителна закуска		
10,30-12,00 ч.			
11,30-13,00 ч.	Обяд /стъпаловидно през 115 минути по групи/		Дейности по избор, игри дейности, организирани от детския учител
12,30 –15,00ч.	Следобеден сън		
15,00-15,30 ч.	Подкрепителна закуска	Педагогически ситуации	
15,30-17,00 ч.			
17,00-18,00 ч.			
			Дейности по избор, игри дейности, организирани от детския учител, изпращане на децата

III. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ВСЯКА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Тематичното разпределение се изработва от учителите по групи преди началото на учебната година и осигурява ритмично и балансирано разпределение на съдържанието по образователни направления, отчитайки възможностите и интересите на децата и спецификата на образователната среда. То е неразделна част от настоящата програмна система и включва темите за постигане на отделни компетентности, като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване постиженията на децата в следния вид:

1. Тематично разпределение за.....възрастова група по образователно направление.....

Месец, седмица	Тема/ядро	Образователно направление и образователно ядро	Очаквани резултати
1	2	3	4

За смесените групи :

2. Тематично разпределение за смесена възрастова група по образователно направление.....

Месец, седмица	Тема/ядро	Образователно направление и образователно ядро	Възраст. група	Очаквани резултати
1	2	3	4	5

IV. МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

За да се постигнат целите на Стратегия за развитие на ДГ „Осми март” е необходимо активното участие на всички участници в образователния процес: деца, учители, директор, помощник възпитатели и обслужващ персонал и не на последно място – родители и семейство. Учителите по групи създават условия и предпоставки за отговорно участие на семейството в образователния процес и живота на групата. Освен това сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществява с помощта на обществения съвет и училищното настоятелство и чрез индивидуални срещи в удобно за двете страни време; родителски срещи; обучения и дискусии; анкети; присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование- в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие,

участие в празници, развлечения, екскурзии, дни на отворените врати, работа по проекти и други форми за комуникация.

Програмната система на ДГ „Осми март“ е актуализирана и изменена на основание чл. 70, ал. 1 и 2 и чл. 164, ал. 4 от ЗПУО и приета на Педагогически съвет с Протокол №4 от 04.09.2024 г.